

eiwitkern zal lager liggen dan tijdens de winterperiode doordat het normaal bemest gras (80 à 90 eenheden werkzame N) rijk is aan eiwit. We mogen echter niet uit het oog verliezen dat vers voorjaarsgras ook zeer rijk is aan energie (VEM). Daarom moet je een zomerrantsoen toch relatief snel met eiwit corrigeren als er veel energierijke producten (zoals maïs) worden bijgevoerd.

Het is zeer moeilijk om algemene uitspraken te doen over rantsoenen zonder de inhoud van de producten en de koeien zelf te kennen. Tijdens de weideperiode verandert het gras ook voortdurend van samenstelling (bemesting, weer, lengte inscharen, ...) zodat we toch genoodzaakt zijn om terug te vallen op een paar basisregels in functie van de maïsopname. Als er naast vers gras enkel maïs of maïs en perspulp worden bijgevoerd, gelden de regels uit tabel 1 voor eiwitsturing. Perspulp die eventueel bijkomend wordt verstrekt, vraagt geen extra eiwitkern omdat

Authentieke Vlaamse rundveerassen vragen doordachte graslanduitbating

In kader van het ADLO-demonstratieproject 'Behoud van bedreigde rundveerassen door een goede marketingstrategie en een rendabele bedrijfsvoering' werd een studieclub van 9 veehouders opgericht die met deze rassen

werken. – ISABELLE VUYLSTEKE & EDDY DECAESTEKER, PIVAL BEDRIJFSADVISING MELKVEEHOUDERIJ & MATTHIEU FRIJLINK, BEROEPSWERKING –

Deze studiegroep komt regelmatig bijeen. Dat gebeurt onder leiding van de rundveeconsulenten van de Boerenbond, samen met Pival Bedrijfsadvising melkveehouderij West-Vlaanderen. Tijdens deze bijeenkomsten wisselen de veehouders rasoverschrijdend technische en economische kennis uit over onder meer graslanduitbating en voeding. Zo werd er een groot verschil vastgesteld in de krachtvoederkosten in functie van de bijvoeding in de weideperiode.

Bijvoeding in weideperiode

De koude zorgde dit voorjaar nog een hele tijd voor de trage grasgroei. Op veel bedrijven zitten de koeien al een tijdje op de weide. Door de variabele groei varieert de versgrasopname van bedrijf tot bedrijf. Op een aantal bedrijven zijn de koeien al begonnen aan hun 'tweede ronde' op

de grasweiden. De bijvoeding op stal moet in functie van de beweiding en van de hoeveelheid voordroogkuil die nog over is, worden bijgesteld. Bepaalde veehouders meldden een sterke daling van de drogestofopname op stal. Dit wijst in principe op een ruime opname van vers gras op de weide. Voor die bedrijven waar er nog voordroogkuil voorhanden is, mag dit zeker nog in het rantsoen blijven, op voorwaarde dat de kuil niet uitkomt in OEB (Onbestendig Eiwit Balans). Voordroogkuil brengt altijd meer structuur aan dan maïs. Met het jonge voorjaarsgras is dat beetje extra structuur, die koeien makkelijk opnemen, altijd wenselijk.

Eiwitcorrectie voor zomerrantsoen

Rantsoenen tijdens de weideperiode moet men nog verder bijsturen met een eiwitcorrector. De te verstrekken hoeveelheid

perspulp voldoende DVE bevat. De negatieve OEB-waarde (-65 OEB) wordt goed gecompenseerd door het vers gras.

De eerder genoemde hoeveelheden eiwitkern worden geadviseerd bij normaal bemest grasland en een normale maïskuil. Het blijft zeker noodzakelijk om de zomerput maïskuil te analyseren. Zo elimineren we al een extra onbekende in het rantsoen en kunnen we gericht het rantsoenadvies afstellen. Vanaf het moment dat er meer dan 25 à 30 kg kuilmaïs verstrekt wordt, kan men op de bedrijven waar er ruim voldoende voordroogkuil aanwezig is, voordroogkuil in plaats van een gedeelte maïs in het rantsoen opnemen. Op die manier kan men de hoeveelheid eiwitcorrectie wat reduceren.

Bierdrاف of bijproducten bio-ethanol

Eiwitcorrectie is vooral gebaseerd op soja- en koolzaadschroot en deze blijven momenteel zeer duur. We zien wel dat door het op de markt brengen van de bijproducten vanuit de bio-ethanolindustrie (Protistar, Tarweferm Aalst & Protiwanze, ...) bierdrاف de hele winter duidelijk goedkoper corrigeerde dan sojaschroot. In het voorjaar is de prijs van deze producten nog gunstiger. Je kan zeker niet onbeperkt van deze producten bijvoeden. Je moet het rantsoen opnieuw berekenen, maar grofweg kan je stellen dat 1,3 kg droge stof

van deze producten 0,75 kg sojaschroot in de correctie kan vervangen, wat het rantsoen goedkoper maakt.

Onbestendig eiwit beperken

Vooraf met rantsoenen waarbij men niet te veel energieproducten in de stal bijvoert, moet men het OEB van het rantsoen in de gaten houden. Men zoekt het best die eiwitkernen die vooral DVE- en weinig OEB-eiwit bevatten. Een duidelijk signaal dat je te veel OEB-eiwit verstrekt aan de melkkoeien is een hoog ureumgehalte in de melk. Het is nu minder duidelijk dan in de winterperiode hoe je moet ingrijpen bij een hoog ureumgehalte. Bij een te

hoog ureumgetal moet je volgende zaken in het oog houden: bijvoeding van energierijke producten; het OEB-niveau van de eiwitkern aanpassen; de bemesting van grasland fractioneren met lagere fracties; en bijproducten van de brouwerijen en bio-ethanolproductie overwegen, ze zijn over het algemeen niet te hoog in OEB. Ook bij OEB-sturing is het belangrijk om zoveel mogelijk te weten over de verstrekte producten. Dit kan door het uitvoeren van kuilanalyses.

Structuurwaarde van het rantsoen

In de weideperiode met veel jong gras in het rantsoen kan het gebeuren dat het vetgehalte in de melk sterk zal dalen. Dit is het gevolg van een tekort aan structuur waardoor pensverzuring optreedt. Maïskuil is ook geen al te grote structuraanbrenger. Bij een sterke daling van het vetgehalte in de melk moeten we op de een of andere manier structuur in het rantsoen proberen te krijgen. Dit kan door onder meer structuur bijvoeden; stro of graszaadstro te mengen tussen de maïs of

vrij beschikbaar te stellen; stengelachtige, ruwe celstofrijke voordroogkuil vrij te verstrekken; een pensbuffer (natriumbicarbonaat) te verstrekken (minimum 200 g/dier/dag); en dieren in iets minder mals gras te laten grazen (bij iets langer gras inscharen). Bij het bijvoeden van structuur, of als je de dieren in minder mals gras laat grazen, moet je wel opletten dat je niet overdrijft. De ruwvoeropname bij de dieren zou hierdoor kunnen dalen.

Broei voorkomen

Het blijft de bedoeling om tijdens de weideperiode de koeien zoveel mogelijk gras te laten grazen om ze er zoveel mogelijk melk mee te laten produceren. Op stal moet je wel iets bijvoeden om het gras maximaal te laten renderen, anders gaat een gedeelte eiwit verloren. Het probleem op de meeste bedrijven is echter dat er nog altijd uit de winterkuil wordt gevoederd. Dit betekent wel dat men trager opschuift dan in de winter. Je krijgt dan 2 mogelijke situaties bij warmere temperaturen. De veehouder zal meer ruwvoer op stal vervoederen

Tabel 1 Eiwitsturing voor bijvoeding van enkel maïs of maïs en perspulp - PIVAL

Maïs bijgevoerd op stal	Eiwitcorrectie stalrantsoen
< 12 kg	0 kg
12 - 15 kg	0,5 kg
15 - 20 kg	0,75 à 1,25 kg
20 - 25 kg	1,25 à 1,75 kg
25 kg	> 1,75 kg

om zo toch voldoende snel op te schuiven. Hierdoor zullen de dieren duidelijk minder eten op de weide, waardoor het rendement van het grasland op het bedrijf te laag blijft. Daardoor stijgt de kostprijs van het rantsoen. In het andere geval blijft de veehouder een beperkte hoeveelheid bijvoeders. Hierdoor krijgen de koeien een minderwaardig product (broei, schimmel, ...) te vreten, waardoor ze minder opnemen en meer hun reserves of krachtvoeder aanspreken om melk te produceren.

We moeten niet uitleggen dat de net genoemde situaties niet zo interessant zijn. Met het weideseizoen voor de deur is het nu het moment om de beschikbare voorraad kuil op het bedrijf te bekijken en de voedersnelheid gedurende de weideperiode te berekenen. Tijdens de zomer moet de kuil minimaal 1,5 m per week opschuiven om geen problemen te krijgen met broei of schimmel. Het zal daarom op een aantal bedrijven aangewezen zijn om een te grote kuil opnieuw in te kuilen, minder hoog en breed, maar wel duidelijk langer (een kuil die in 3 maanden op moet

FOTO: MATTHIEU FRIJLINK

zijn, moet 20 m lang zijn om 1,5 m per week op te schuiven). Bij het herinkuilen kun je ook overwegen om een gedeelte voordroogkuil in de maïs te mengen. Zo kan je tijdens de zomerperiode een kleine hoeveelheid voordroogkuil blijven verstrekken. Let wel op bij het herinkuilen dat je de kuil weer zeer goed afsluit; anders kan er een secundaire gisting ontstaan. Door die secundaire gisting gaat de

kwaliteit van de kuil zeer sterk achteruit. Het goed aandrukken van de kuil en het snel afdekken kunnen het bewaren zeker positief beïnvloeden. Een laagje van ongeveer 10 cm aardappelpuree (aardappelstoomschillen indien men in een sleufsilos tussen 2 muren werkt) helpt bij het zuurstofdicht afdekken van de kuil en doet de kans op een secundaire gisting in de kuil drastisch dalen. ■